

Uchwała nr 4/23
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim
z dnia 3 marca 2023 r.

w sprawie zajęcia stanowiska w sprawie wykorzystania rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie mazowieckim w oparciu o lokalne zasoby i możliwości regionu

Na podstawie art. 50 ust. 1 w związku z art. 42 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z 2020 r. poz. 568 i 2157, z 2021 r. poz. 2445 oraz z 2022 r. poz. 2666) oraz Zarządzenia nr 132/15 Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie powołania Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim¹⁾ uchwala się, co następuje:

§ 1.

1. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim zajmuje stanowisko w sprawie wykorzystania rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie mazowieckim w oparciu o lokalne zasoby i możliwości regionu.
2. Stanowisko, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie mazowieckim
Konstanty Radziwiłł

¹⁾ Zmienionego zarządzeniami Marszałka Województwa Mazowieckiego: nr 252/16 z dnia 31 sierpnia 2016 r., nr 321/17 z dnia 16 stycznia 2017 r., nr 421/17 z dnia 26 września 2017 r., nr 522/18 z dnia 2 maja 2018 r., nr 555/18 z dnia 11 lipca 2018 r. oraz nr 559/18 z dnia 24 lipca 2018 r., nr 587/18 z dnia 30 października 2018 r., nr 8/18 z dnia 12 grudnia 2018 r., nr 19/19 z dnia 23 stycznia 2019 r., nr 48/19 z dnia 18 marca 2019 r., nr 76/19 z dnia 16 maja 2019 r., nr 100/19 z dnia 1 lipca 2019 r., nr 177/19 z dnia 26 listopada 2019 r., nr 211/20 z dnia 20 lutego 2020 r., nr 220/20 z dnia 17 marca 2020 r., nr 241/20 z dnia 21 maja 2020 r., nr 252/20 z dnia 15 czerwca 2020 r., nr 262/20 z dnia 13 lipca 2020 r., nr 311/20 z dnia 21 października 2020 r., nr 382/21 z dnia 15 marca 2021 r., nr 401/21 z dnia 11 maja 2021 r., nr 425/21 z dnia 2 sierpnia 2021 r., nr 450/21 z dnia 23 września 2021 r., nr 478/21 z dnia 23 listopada 2021 r., nr 620/22 z dnia 21 listopada 2022 r. oraz nr 645/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r.

Załącznik do uchwały nr 4/23
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie mazowieckim
z dnia 3 marca 2023 r.

Stanowisko
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim
z dnia 3 marca 2023 r.

w sprawie wykorzystania rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie mazowieckim w oparciu o lokalne zasoby i możliwości regionu

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim:

1. Apeluje o jak najefektywniejsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) w województwie mazowieckim w oparciu o zasoby i możliwości regionu oraz rozwój infrastruktury i technologii.
2. Podkreśla, że głównymi kierunkami rozwoju w zakresie bezpieczeństwa energetycznego w województwie mazowieckim powinny być:
 - 1) rozwój fotowoltaiki,
 - 2) rozwój biogazowni,
 - 3) rozwój elektrowni wiatrowych,
 - 4) rozwój geotermii,
 - 5) rozwój elektrowni wodnych,
 - 6) rozwój magazynowania energii,
 - 7) upowszechnianie pomp ciepła.

Oparcie regionu o odnawialne źródła wytwórcze przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego oraz zwiększenia konkurencyjności lokalnych firm na rynkach europejskich przy jednoczesnej poprawie środowiska. Przy realizacji powyższych działań, szczególny nacisk powinien być położony na budowę nowych i modernizację już istniejących sieci przesyłowych i dystrybucyjnych.

3. Zwraca uwagę, że rozwój sektora biogazowego trafia obecnie na szereg przeszkód. Do najczęściej wymienianych przez potencjalnych inwestorów można zaliczyć:
 - 1) problem z uzyskaniem stosownych pozwoleń administracyjnych oraz długotrwałe, przeciągające się procedury,
 - 2) problemy z uzyskaniem warunków przyłączenia do sieci energetycznej spowodowane dynamicznym i niekontrolowanym rozwojem innych źródeł OZE,
 - 3) protesty społeczne spowodowane najczęściej niską świadomością korzyści wynikających z lokalizacji źródła biogazowego w ich okolicy.
4. Ocenia, że głównymi kierunkami rozwoju OZE powinny być:
 - 1) zniesienie barier i poprawa opłacalności inwestycji prowadzonych przez prosumentów,
 - 2) zniesienie barier i poprawa opłacalności dla przedsiębiorstw inwestujących na swoim terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie.

5. Wnioskuje o koordynację działań oraz wymianę doświadczeń i stanowisk pomiędzy głównymi uczestnikami: Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A., które opracowały plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2023-2032, lokalnymi spółkami dystrybucyjnymi, które mają potencjał do budowy sieci dystrybucyjnej na terenie województwa mazowieckiego oraz Wojewódzką Radą Dialogu Społecznego w województwie mazowieckim.

Uzasadnienie

W 2019 r. udział zielonej energii w zużyciu energii elektrycznej ogółem w województwie mazowieckim wynosił tylko 6,2%, co plasuje go dopiero na 13 pozycji w Polsce (średnia krajowa to 15,3%). Region nie wykorzystuje swojego potencjału w zakresie rozwoju energetyki odnawialnej.

Wytwarzanie i zaopatrywanie odbiorców w energię wymaga dostępu do stałych jej nośników, źródeł, surowców energetycznych, z których jest wytwarzana. Takie źródła jak wiatr czy słońce nie zapewniają ciągłości i stabilności wytwarzania energii, mogą być jedynie jej uzupełnieniem. Wpływ na to ma ukształtowanie nizinne Mazowsza oraz położenie geograficzne Polski. Te dwa czynniki wpływają na siłę wiatru i poziom promieniowania słonecznego oraz ich okresy dostępności. Wspomniane źródła są obecnie ważnym elementem w procesach wytwarzania energii, ale ze względu na ich charakterystykę nie mogą zapewnić stabilizacji i ciągłości jej dostaw.

Czynnikiem gwarantującym rozwój gospodarczy jest dostęp do energii w każdym czasie. Do stałych źródeł jej pozyskiwania, które są w stanie to zapewnić należą paliwa kopalniane tj. węgiel, gaz ziemny, ropa, uran, ponadto woda oraz uboczne produkty działalności rolniczej i odpady organiczne np. z gospodarstw rolnych, pochodzenia roślinnego, domowych i przemysłowych.

Surowce kopalne w zasadzie nie występują na terenie Mazowsza. Są importowane lub przywożone z innych regionów Polski. Natomiast uboczne produkty działalności rolniczej oraz odpady organiczne pochodzące z gospodarstw rolnych oraz przetwórstwa żywności występują w dużych ilościach, ale nie są w pełni zagospodarowywane do potrzeb energetycznych Mazowsza. O wielkim potencjale może świadczyć fakt, iż mazowiecki region jest liderem w produkcji bydła mlecznego, ale również plasuje się w ścisłej czołówce hodowli drobiu. To właśnie w takich miejscach powstają uboczne produkty działalności rolniczej oraz odpady biodegradowalne mogące stanowić istotny surowiec w biogazowniach rolniczych oraz innych instalacjach biogazu, czyli źródeł OZE mogących zaoferować dostęp do stabilnej energii elektrycznej, ciepłej, ale również do paliw gazowych (biometan, bioLNG).

Mimo wspomnianych doskonałych warunków rozwoju, województwo mazowieckie nie może jednak pochwalić się istotną liczbą funkcjonujących biogazowni rolniczych oraz innych instalacji biogazu. Obecnie, według rejestru Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na terenie Mazowsza działa 16 biogazowni rolniczych na 140 funkcjonujących w całym kraju. Liczba biogazowni w Polsce znacznie odbiega od instalacji zlokalizowanych np. w Niemczech, gdzie w sumie działa ponad 10 000 źródeł, o łącznej mocy przekraczającej 5 GW, a więc znacznie więcej niż moc planowanej do uruchomienia elektrowni atomowej. Działania te podejmowane są przy wykorzystaniu podobnych surowców, jakie występują obficie w województwie mazowieckim, które jednak są niezagospodarowane.

Ponadto należy podkreślić, że biogazownie to nie tylko źródło energii. To również recepta na ograniczenie niekontrolowanych emisji metanu (gazu cieplarnianego) do atmosfery. Dotyczy to zwłaszcza instalacji biogazu składowiskowego zlokalizowanych na składowiskach odpadów. Jak ważne jest to narzędzie powinien świadczyć fakt, iż już od 1 stycznia 2024 r. planowane jest wprowadzenie obowiązku obliczania tzw. śladu węglowego, wśród wszystkich firm zatrudniających powyżej 250

osób. To co do dziś stanowiło przewagę w rozwoju gospodarczym regionu, czyli np. niskie koszty produkcji, dostęp do zasobów ludzkich, przestaną mieć znaczenie, gdyż każdy produkt będzie musiał zawierać informację o ilości wytworzonego CO₂ przy jego produkcji. W konsekwencji tego, rynki zagraniczne będą porzucać współpracę z dotychczasowymi, najtańszymi dostawcami na korzyść tych bardziej ekologicznych. Biogazownie stanowią więc w istocie rozwiązanie dla podtrzymania wysokiej konkurencyjności eksportowej firm oraz gospodarstw rolnych zlokalizowanych w naszym regionie.

Oprócz wskazanych wyżej przesłanek przemawiających za rozwojem sektora OZE można wymienić również umożliwienie budowy rozproszonych źródeł mogących stanowić składnik wzmacniający bezpieczeństwo energetyczne.

Stanowisko otrzymują:

Prezes Rady Ministrów,

Minister Klimatu i Środowiska,

Minister Aktywów Państwowych,

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej,

Minister Rozwoju i Technologii,

Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w województwie mazowieckim

Konstanty Radziwiłł